

כל הזכויות שמורות

במדיונה

העם

פעמוני גשם

בעיני כמעט כל המשוררים העיבריים ה' צעירים, ילדי ארץ-ישראל, הסתיו הוא תקו' פה עגמומית, בה נתקפת הנשמה הפיוטית מלאנכוליה עמוקה. המשורר מבקש את נפ' שו למות, או לפחות להתבודד.

כי המשורר העיברי הצעיר (כמו יוצרים צעירים רבים בשטחים אחרים) מעתיק ב' צורה עבודתית את הסמלים של משוררי ה' פזורה, שהעתיקו את הסמלים של המשוררים האירופיים.

אילו הסתכלו אותם המשוררים סביבם, השבוע, היתה מתגלית להם תמונה של ארץ שאינה עגמומית ואינה מלאנכולית, אלא דהקא שמחה ועולות. גבעות ישראל היו מכוסות פעמוני-גשם, בני-חצב וסיתחוניות, כתמים סגולים חרודים בעשב הירוק, ש' ביצבץ בין הגבעולים המתים של הקיץ. וכמו הגבעות, כן הנערות. מבתי-הקפה של

אלמחתי, המתצוררת בכל סתיו לחיים חד' שים.

הסוס מת

היהודי הבטיח לפריץ ללמד את סוסו קרוא וכתוב תוך שנה. "אוי אתה אבוד!" זעקה אשתו. "לעולם לא תצליח בזה!" "אל תפחדי", הרגיע אותה בעלה. "את יודעת מה יכול לקרות תוך שנה אחת? או שהפריץ ימות, או שהסוס ימות, או שאני אמות."

הדולארים של הקרבות. הרבה יכול לקרות בשנה אחת. על אחת כמה וכמה במשך 11 שנה. זאת ידעו המעורבים בתיק אירסו וידידיהם רבי-ההשפעה.

שום פרשת שחיתות, מאז קום המדינה, לא גרמה לתהפוכות בחוגי הוצמרת כמו פרשה זו. שרשיה נוצצים באותה תקופה עכורה, כאשר מפונקי השלטון הניחו את היסוד לאימפריות כלכליות שרסיות בעזרת עסקות-מטבע מפקפקות.

כמה אנשי-עסקים תל-אביביים, ביניהם אריה פילץ וצעיר סימפאטי בשם שיקה ירקוני, איש-ההגנה וירדו של עמוס בן-גוריון, קיבלו מידי הסוכנות היהודית דולא רים של קורבנות השואה כדי לקנות צורכי בתי-מלון. הם החתיכו למסור את הסחו' רות לבעלי בתי-המלון בישראל, במחיר ה' קנייה, בתוספת רווח של עשרה אחוז.

בעבור זמן סיפר יצרן גרמני כי הוא נתן לקונים חשבונות מזוייפים, כדי לאפשר להם לרמות את הסוכנות ואת בעלי בתי-המלון. העבירות הנובעות לכך: רמאות, העלמת מטבע, זיוף מיסמכים, ועוד.

מורקש ישרן. המישטרה לא טיפלה בתיק ברצינות. היא סחבה את העניין, עשתה את הכל לקבורתו. עד שגוף קטן של סטודנטים, בשם שורת המתנדבים, פירסם חוברת בה נגמו כי הדבר נעשה בהשפעת עמוס בן-גוריון. מובן שהדבר לא ניתן להוכחה. עמוס הגיש משפטי, נחל נצחון משפטי חל-קי. אך במשפט נתגלה מצב שסתם את הגולל על הקאריירה המשטרית שלו. ו' אילו יתקאל סהר, המפקח הכללי, הסתבך בשקר, הורשע וסולק. שיקה עזב את הארץ.

אך תיק אירסו הוסיף לאסוף אבק, כמקוש ישן העלול להתפוצץ באחד הימים. השבוע הוציא היועץ המשפטי את הנפץ. הוא הודיע שהתיק נסגר סופית, מאחר ש' רוב העדים מתו או נעלמו. באותו חודש חזר שיקה לארץ, ואילו עמוס עמד על סף פרישתו מן המשטרה. שורת המתנדבים חדלה מוזמן מלהתקיים. הפריץ מת. הסוס מת. היהודי מת.

יחסים מרחביים

אנא כורדי!

סיפר אריה גבאי: "סבי מת בגיל 123. מוצטפה בארזאני, שכבש אז את העיר, בא להספיד אותו. משפחתנו נתנה לו כשי פגיון עשוי מזהב. הוא אמר: 'פגיון זה יהיה יקר לי מכל'. אחר-כך שאל: 'האם יש בעיר ה' זאת הפלייה לרעת היהודים אם כן, אדאג מייד שיה יפסק'. אמרנו לו שאנחנו חיים בין הכורדים, ומעולם לא היתה שום הפ' ליה. על כן אני מבקש עכשיו, בשם מש' פחת גבאי, להגיש את כל העזרה לכורדים!" סיפר שמואל ראובן: "בימי מרד ראשיד עלי, כשהצבא העיראקי עשה שפטים ביהודי בגדאד, ציונה מוצטפה בארזאני: כל חייל עיראקי, הנמצא בארץ הכורדים ושיפגע ב' יהודים, מות יומת. הוא לא נהג כך מפני שרצה לעשות לנו טובה. הוא פשוט איש הגון."

סיפר סאלח גוריאל הזקן, מי שהיה ראש הקהילה היהודית בעיר ארביל (כמו אביו ו' סבו לפניו): "בימי המלחמה בארץ-ישראל, בא פליט ערבי לעירנו והחל מטיף בכיכר הראשית של העיר נגד היהודים. מנהיג ה' כורדים שלח להודיע לו: 'אם לא תעזוב את העיר לפני רדת החשיכה, יהיה דמך בראשך. כי היהודים רדת אחינו'."

סיפר נחום בן-שלמה: "עלינו לישראל ב' 1951. לפני ש'צאנו, הלכתי לבית-הסוהר כדי להיפרד מבנו של ראשי-השבט הכורדי, שהיה כלוא שם בגלל פעולתו למען חרות הכור' דים. כשראה אותי, בכה מרוב התרגשות. הוא אמר לי: 'כשתבוא לישראל, תעזרו לנו, כמו שאנחנו עזרנו לכם'. אחר-כך ליוו או' תנו בניהנו עד למחנה המנוחה. הם לא רצו ונשארו את מזודותינו הכבדות. הם לא רצו שנהגו מארצם, אבל הם הבינו את שאפי' תנו, כי הם עצמם שאפו לחרות לאומית."

אך נזהר חלהגיש משפט נגד העולם הזה, שהאשים אותנו קודם לכן בהאשמות הרבה יותר חמורות, שניתנו להוכחה.

ייתכן כי בעתיד הקרוב ישתו תושבי תל-אביב וחיפה את מי הכינרת במלוא מליחותם. עתה, משנתברר כי שלונן היקר של תוכניות המוביל הארצי, עם התנגדותם של החקלאים להשתמש במים המלוחים שיזרמו במוביל, נסקרת האפשרות להעביר את כל מי המוביל לשתי הערים. החישוב: שתי הערים, יחד עם התעשייה שלהן, משתמשות בערך ב-3000 מיליון מ"מ"ק מים לשנה, שהם כמות המים המיועדת לזרם במוביל הארצי, בשלב הסופי. סידור זה יאפשר הקצאת המים המתוקים מן הבארות להקלאות. האפ' שרות כבר נבחנה בניצבות המים, והשאלה עתה היא בעיקר טכנית. מחיר השינוי בתוכנית: 200 מיליון לירות, נוסף על 420 המיליונים המיועדים למוביל.

תקציב משרד החינוך לשנה החדשה לא יכלול שינויים רציניים במערכת החינוך. אף כי הממשלה תגיש את חומרת המצב בשדה החינוך, אין כל נכונות מעשית להפחית מתקציבים אחרים לתיקון המצב.

מלבד המחסור בכסף, חסרה למשרד החינוך גם תוכנית-אב ברורה, של הדרוש תיקון במערכת החינוך היסודי.

פרשת המעבר בשבתות, דרך שער מנדלבאום, תלך ותפי תכך. הגורם העיקרי: ההתחרות הקיימת בין פלגי המחנה הדתי, בה מנסה כל פלג להוכיח כי הוא הלוחם האמין ביותר על האינטרסים הדתיים. הרב הראשי, יצחק ניסים, יציע הצעות קיצוניות, כדי להעמיד במבוכה את המפלגה הדתית-לאומית, המתכוננת להרחיקו בקרוב מכס הרב הראשי, עלי-ידי הצגת מועמד משלה, בבחירות לרבנות.

אגודת ישראל יתן גיבוי ל' חרדים הקיצוניים של מאה שערים, כדי להקשות על המפד"ל את הישיבה בממשלה. מטרתה של האגודה: לאלץ את המפד"ל לשתף כיאות את עס' קני אגודת-ישראל במועצות הדתיות. על פי החוק החדש, יכולה המפד"ל להפוך מועצות אלה, השולטות בתקציב המיליוני נים של השירותים הדתיים, לאחוזות ה' פרסית, תוך דחיקת רגלן של המפלגות הדתיות האחרות.

תמכונת מצד גורם בלתי צמיו: תושבי שכונות הספר בירוש' לים, הגובלות עם מעבר מנדלבאום, יפנו לממשלה שלא תוציא חצי-מיליון ל' ל' סלילת כביש חדש, אלא תקדיש סכום זה לשיפור תנאי המגורים שלהם.

אין כל יסוד להכרזות ה' אופטימיות של מנהל סוכנות ה' סיוע לפליטים הערביים. הנשיא קנדי אומנם לחץ על ישראל שתכריז על נכונותה לוותרים מעשיים לשוב בעיית הפליטים, ואף קיבל תשובה סת' מית שישראל תהיה מוכנה 'לעשות את חלקה. אולם ישראל לא קיבלה את הדרישה, כי חלק זה יעשה ללא תנאים מוקדמים. פרס לזאת לא התקבלה שום הסכמה ערבית, כי אפילו לו עשתה כן ישראל היו הצעותיה מתקבלות כבסיס לפתרון. תקוותם של האמריקאים ל' הפשיר את הקיפאון תלויה בהצעה, אותה הם עומדים להעלות תוך שנה, כי ארצות ההגירה ביבשת אמריקה יפתחו את שעריהן בפני המוני הפליטים ה' ערביים אשר ישוקמו בכסף של ארצות-הברית.

עולים חדשים לא יופנו בהמוניהם להקלאות, בשנים ה' קרובות. הסיבה: המשק החקלאי מתקרב לרוויה. את הגידול ההדרגתי הדרוש לסיפוק צריכת האוכלוסיה הגדלה, יבטיחו מתכנני החקלאות עלי-ידי מיכון נוסף ושיפור דרכי הייצור. תוכנית משרד החקלאות לחמש השנים הקרובות אף לוקחת בחשבון אפשרות של חיסול משקים קטנים וצירופם ליחידות גדולות ועילות יותר, בהן יעבדו פחות חקלאים. העולים החדשים יופנו ברובם לעיירות פיתוח, שס יועסקו בתעשייה או במלאכה. החישוב: ההשקעה בעולה בתעשייה אינה גדולה בהרבה מן ההשקעה הבסיסית בחקלאות ומן הסובסידיות ליצור חקלאי.

המלחמה נגד מוסדות-החינוך הנוצריים תקבל מיפנה בשבועות הקרובים. חבר הפעילים של המחנה התורתי יימנע - לפחות לתקופת-מה - מכל פעולת אלימות או הפוגה המונית. תחת זאת, עשוי הוא לפרסם בבתי-כנסת ובעיתונים רשימה של כל ההורים היהודיים אשר בניהם לומדים במוסדות אלה, בניסיון להפעיל לחץ ישיר של שכנים, לקוחות ומקורבים אחרים.

שוב עומדת על המף שורה של שבתות-אזהרה ושבי תות ארוכות, שלא יוכרו עליידי ההסתדרות. כמו לפני שנתיים, יקיפו שבתות אלה סוגי עובדים שונים, החל באקדמאים וכלה בפועלי-תעשייה. תופעה זו תתפשט ותחמיר לקראת התחלת השנה החדשה, כאשר יהיה צורך לקבוע את שכר-היסוד החדש ואת תוספת-היוקר.

חביב שמעוני (ימין) כמסובת העתונאים כשתינו לישראל תעזרו לנו...

חברי ועד חוג יוצאי כורדיסתאן במסיבה... כשם שאנחנו עזרנו לכם"

דינוגוף ועד לחרייה-האוכל של הקיבוצים, הפיץ הסתיו מצבירוח מרומם.

תמוז קם לתחייה. קבלת-פנים זו ל' סתיו, שיש בה כדי להפליא את המשורר העיברי הצעיר, לא היתה מפליאה כלל את המשורר העיברי הקדום. כי משחר ההיס' טוריה ראו בני-שם את הסתיו כעונת ה' החיה וההתנערות, אחרי המתת של הקיץ. תחושה זו מצאה את ביטוייה בפולחן ובשירה של העיברים, בני כנען, כמו אצל אחיהם בארם-נהריים. לפי אגדות, מת תמוז (או אדון, או בעל) בכל קיץ, יורד לתחתית שאול. בראשית הסתיו יורדת אליו אחותו או אמו, והיא מקימה לתחייה את האל המת. אגדה שמת זו מצאה את דרכה למיתר' לוגיה של מרבית העמים והדתות. היא אב' דה בתקופה מאוחרת יותר של ההיסטוריה העיברית, עם עליית הרת היהודית, אולם שרידיה עדיין ניכרים באמונת הכת היהודי' דית, שהאמינה בתחיית ישו, איש נצרת, אחרי הוצאתו להורג.

שום נערות לא רקדו השבוע בארץ כנען לכבוד תמוז הקם-לתחייה. אולם ילדי ה' ארץ, שעניניהם אורו למראה הפרחים ב' צידי הכישים, ביטאו את אותה תחושה בת' תחיקה - תחושת-החיים של ארץ בת'